

Kroužek divadelních ochotníků Hvozdná

Zoltán Egréssy: Šťovík a pečené brambory

Ochotníci z Hvozdné přijeli na letošní Hanácký divadelní máj s inscenací hry maďarského autora Zoltána Egréssyho Šťovík a pečené brambory v překladu Táni Dimitrové. Režisérem inscenace je někdejší profesionální herec, absolvent katedry herectví JAMU Jan Holcman j. h. Trojici rozhodčích hrají Jakub Henzely, Jaromír Javora a David Langer.

Scénu a kostýmy si vytvořil soubor sám. Je velice jednoduchá. Tři lavičky bez opěradel u zadní stěny šatny rozhodčích uvnitř fotbalového stadionu, jedna z pohledu diváka z kraje vlevo. Mírně mimo střed zadní stěny je vchod do šatny z předsíně, ve které je vlevo z pohledu diváka neviditelný záchod a vpravo někde za zdí sprcha. Před pravou větší částí zdi pak jsou dvě lavičky, mezi nimi stolek s varnou konvicí a dvěma hrnkami na kávu. Na stěně tabule s nákresem hřiště opatřená psacími potřebami pro nákresy herních situací. Nahoře na zdi nějaké vlajky klubů, zlatený pohár pro vítěze a pár drobností.

Hra začíná příchodem prvního z trojice rozhodčích velmi důležitého zápasu maďarské fotbalové ligy, ve kterém se rozhoduje o sestupu do nižší soutěže. Vzápětí přichází druhý pomezní a pak hlavní rozhodčí, všichni tři se začínají převlékat do svých dresů: hlavní do žlutého trička a černých trenýrek, oba pomezní do černého. V průběhu převlékání vedou nerůznější dialogy o fotbale i o svých životech. Nejde však hlavně a jen o fotbal. Egréssy na pozadí fotbalového zápasu ukazuje obraz světa mužů a žen, kteří mají stejně jak všichni lidé nějaké sny o svém životě. Občas se ale stává, že nám naše sny překazí jiní lidé... Někdy si za to může člověk sám, někdy má smůlu a narazí na někoho, komu jde o vlastní zájem, a bezohledně zlikviduje i sebemenší naději na naplnění zájmu jiného. V takové situaci často dochází k sebevraždám, pomstám, nebo také na konstatování, že i s velkou životní prohrou je možné se vyrovnat a hledat si štěstí jinde. I o tom se ve Šťovíku a pečených bramborách hraje.

V první části představení je v původním textu autorem popisována trojice rozhodčích tak, aby se divák mohl orientovat, v jaké životní situaci je momentálně každý z nich. Je zde i náznak jisté pomsty za něco, co má na svědomí jeden z nich vůči druhým dvěma. Konkrétně hlavní rozhodčí, který jednomu z pomezních zničil životní kariéru a druhému odloudil manželku. Režijně však není určeno, co z textu je primárně důležité a co už je autorem napsáno jen pro pobavení. To vede k určitým problémům v orientaci diváka v celkovém ději. Naštěstí však to hlavní sdělení zazní dostatečně silně, a to ve chvíli kdy první pomezní říká druhému: „Tento zápas je pro hlavního velice důležitý. A já mám takový pocit, že se mu ale vůbec nevydaří ...“

Po přestávce se dostává děj do prvních minut po ukončení zápasu. Ten skončil fiaskem celé trojice, které jde doslova o život. Vztekly dav fanoušků domácích se dobývá do šatny a hrozí lynč. V té chvíli padnou i všechny zábrany, a publikum sleduje řetěz osobních střetů mezi hlavním rozhodčím a prvním pomezním nejen o to, kdo co pokazil v průběhu zápasu, ale také o prohřešky v minulosti. Druhý pomezní řeší silné zažívací potíže.

Herecké režie se vyznačují tím, že v nich není na prvním místě téma a závěrečná katarze, tedy aby divák odcházel domů se silným zážitkem, který se promítá i do jeho života, ale hlavně jde o využití hereckých příležitostí s cílem co nejvíce pobavit a rozesmát publikum. V případě tohoto představení ochotníků z Hvozdné jde o tři herecké koncerty. Všichni tři shora vyjmenovaní pod vedením Jana Holcmana hrají své herecké party velmi dobře až výborně. A publikum se dobře baví. Nicméně to, o čem tahle Egréssyho hra hlavně je, zůstává většině publika utajeno.

Za lektorský sbor Ladislav Vrchovský

